

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

תפישת הזמן של המקרא (שיעור מס' 40) -

חיים נבון

1. "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה" (שמות י"ב, ב).
2. "ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולקמים ושבבים. והיו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן" (בראשית א', יד-טו).
3. "לפנים בישראל פה אמר האיש בלכתו לדרוש אלהים לכו ונלכה עד הרעה כי לנביא היום יקרא לפנים הרעה" (שמואל א ט', ט).
4. "זכרתי ימים מקדם" (תהילים קמ"ג, ה).
5. "הגידו האתיות לאחור ונדעה כי אלהים אתם" (ישעיהו מ"א, כג).
6. "פנינו אל השמש העולה,
דרכנו שוב פונה מזרחה.
אנו צופים לקראת שעה גדולה,
זקוף הראש, נפשנו עוד לא שחה...
אנו דוגלים בעוז בשם מחר,
וטור אל טור נלך תמיד קדימה" (יצחק שנהב).
7. "אל תשמע בני אל מוסר אב,
ואל תורת אם אל אוזן תט.
כי מוסר אב הוא: 'קו לקו...'
ותורת אם: 'לאט לאט...'
וסופת אביב דוברה כן:
'הקשיבה, איש, לשיר הבן!
לשיר הבן ולשיר הנין,
הבא מבעד ערפל עב...
ודרוס לך שביל, וסורה מן
הדרך, הלך בה האב.
כי למה תחטא אל הדור,
דור עתיד רחוק מוצף אור?'" (דוד שמעוני).

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

8. "כי אָלף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר וְאֶשְׁמוּרָה בְּלִילָה. זָרַמְתָּם שָׁנָה יְהִי בַבֶּקֶר כְּחֻצִיר יַחֲלֶף" (תהילים צ', ד-ה).

9. "האדם בימי בחורותיו יקרא 'עומד בימים'. ויקראו 'ימיו' כי הם שלו, כלשון 'את מספר ימך אמלא' (שמות כ"ג, כו); אבל כאשר יזקין ויחיה ימים רבים מרוב בני האדם בדורו יקרא 'בא בימים', מפני שהוא כבא בארץ אחרת, נוסע מעיר ובא אל עיר מיום אל יום" (רמב"ן בראשית י"ח, יא).

10. "מה שְׁהִיָּה הוּא שְׁהִיָּה וְיִמָּה שְׁנַעֲשֶׂה הוּא שְׁיַעֲשֶׂה וְאִין כָּל חֲדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמַיִם" (קהלת א', ט).

11. "כי החיים יודעים שְׁיָמָתוֹ וְהַמָּתִים אֵינָם יוֹדְעִים מְאוּמָה" (קהלת ט', ה).

12. "לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים.

עת ללדת ועת למות עת לטעת ועת לעקור נטוע.

עת להרוג ועת לרפוא עת לפרוץ ועת לבנות.

עת לבכות ועת לשחוק עת ספוד ועת רקוד.

עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים עת לחבוק ועת לרחק מחבק.

עת לבקש ועת לאבד עת לשמור ועת להשליך.

עת לקרוע ועת לתפור עת לחשות ועת לדבר.

עת לאהב ועת לשנא עת מלחמה ועת שלום" (קהלת ג', א-ח).

13. "שלח לחמך על פני המים כי ברב המים תמציאנו" (קהלת י"א, א).

14. "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח ביום השביעי על כן ברוך ה' את יום השבת ויקדשהו" (שמות כ', יא).

15. "תני רבי הושעיא: גזרו ב"ד שלמטה ואמרו: היום ראש השנה, אמר הקדוש ברוך הוא למלאכים: העמידו בימה והעמידו סנגורין ויעמדו ספיקטורין, שגזרו ב"ד למטה ואמרו היום ראש השנה. נשתהו העדים לבוא או נמלכו בית דין לעברה למחר, הקדוש ברוך הוא אומר למלאכי השרת: העבירו בימה ויעברו סנגורין ויעברו ספיקטורין, שגזרו ב"ד למטה ואמרו ר"ה למחר. ומה טעם, 'כי חק לישראל הוא', אם חק לישראל הוא - 'משפט לאלהי יעקב' (ילקוט שמעוני תורה רמז קצ).

16. "אמר רבי יוחנן, כל ימיו של אותו צדיק [= חוני המעגל] היה מצטער על מקרא זה: 'שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים'. אמר: מי איכא דנייס שבעין שנין בחלמא? יומא חד הוה אזל באורחא, חזייה לההוא גברא דהוה נטע חרובא, אמר ליה: האי, עד כמה שנין טעין? אמר ליה: עד שבעין שנין. אמר ליה: פשיטא לך דחיית שבעין שנין? אמר ליה: האי [גברא] עלמא בחרובא אשכחתיה, כי היכי דשתלי לי אבהתי - שתלי נמי לבראי. יתיב, קא כריך ריפתא, אתא ליה שינתא, נים. אהדרא ליה משוניתא, איכסי מעינא, וניס שבעין שנין. כי קם חזייה לההוא גברא דהוה קא

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

מלקט מינייהו. אמר ליה: את הוא דשתלתיה? אמר ליה: בר בריה אנא. אמר ליה: שמע מינה דניימי שבעין שנין. חזא לחמריה דאתיילידא ליה רמכי רמכי. אזל לביתיה, אמר להו: בריה דחוני המעגל מי קיים? אמרו ליה: בריה ליתא, בר בריה איתא. אמר להו: אנא חוני המעגל. לא הימנוהו. אזל לבית המדרש, שמעינהו לרבנן דקאמרי: נהירן שמעתתין כבשני חוני המעגל, דכי הוי עייל לבית מדרשא, כל קושיא דהוו להו לרבנן הוה מפרק להו. אמר להו: אנא ניהו, ולא הימנוהו, ולא עבדי ליה יקרא כדמבעי ליה, חלש דעתיה, בעי רחמי ומית. אמר רבא, היינו דאמרי אינשי: או חברותא או מיתותא" (תענית כג ע"א).

17. "בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו: רבש"ע, מי מעכב על ידך? אמר לו: אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות. אמר לפניו: רבש"ע, הראהו לי, אמר לו: חזור לאחורך. הלך וישב בסוף שמונה שורות, ולא היה יודע מה הן אומרים. תשש כוחו. כיון שהגיע לדבר אחד, אמרו לו תלמידיו: רבי, מנין לך? אמר להן: הלכה למשה מסיני. נתיישבה דעתו" (מנחות כט ע"ב).

18. "שלח לחמך על פני המים - פשוטו של פסוק, להיות זורע במקום שיש שם לחלוחית מים, שהזרע מתברך; כי ברוב הימים - בימי קציר - תמצאנו" (לקח טוב [פסיקתא זוטרתא] קהלת פרק יא).

"Do not go gentle into that good night..19
Rage, rage against the dying of the light".

20. "תבוא בקלח אֵלֵי קֶבֶר פְּעֻלוֹת גְּדִישׁ בְּעֵתוֹ" (איוב ה', כו).

21. "ויקראו ימי הנעורים ימי חורף, כי החורף בראשית השנים, וימי הזקנה כנגד הקיץ, שהם ימי האסיף" (רמב"ן ויקרא י"ט, כ).